

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA

CZWARTA SEKCJA

SPRAWA I. P. przeciwko POLSCE¹

(SKARGA nr 77831/01)

WYROK – 14 października 2003 r.

W sprawie I.P. przeciwko Polsce,
Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Izba), zasiadając jako Izba złożona z następujących sędziów:

Sir Nicolas BRATZA, *przewodniczący*,
Pani V. STRÁŽNICKÁ,
Pan M. FISCHBACH,
Pan J. CASADEVALL,
Pan R. MARUSTE,
Pan L. GARLICKI,
Pani E. FURA-SANDSTRÖM, *sędziowie*
oraz Pan M. O'BOYLE, *Kanclerz Sekcji*,

obradując na posiedzeniu zamkniętym 23 września 2003 r.,
wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 77831/01) wniesionej 27 lipca 2000 r. przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej do Trybunału na podstawie artykułu 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności („Konwencja”) przez obywatelkę polską, panią I. P. („skarżąca”).

2. Rząd Polski („Rząd”) reprezentowany był przez pełnomocnika, pana K. Drzewickiego z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

3. 19 listopada 2002 r. Czwarta Sekcja uznała skargę za częściowo niedopuszczalną i zdecydowała zakomunikować Rządowi skargę dotyczącą przewlekłości postępowania. Na podstawie artykułu 29 § 3 Konwencji postanowiła zbadać meritum sprawy w tym samym czasie co jej dopuszczalność. Przewodniczący Izby wyraził ponadto zgodę na zastrzeżenie anonimowości przez skarżącą (artykuł 47 § 3 Regulaminu Trybunału).

FAKTY

4. Skarżąca urodziła się w 1961 r. i mieszka w Ciechanowie, w Polsce.

5. W sierpniu 1992 r. skarżącą, mając wówczas 30 lat, poddała się operacji ginekologicznej. Kilka dni później, z powodu komplikacji pooperacyjnych, skarżącą musiała poddać się kolejnemu zabiegowi operacyjnemu, podczas którego usunięto jej macicę i jeden z jajników.

¹ Wyrok stanie się prawomocny zgodnie z warunkami określonymi w artykule 44 § 2 Konwencji. Wyrok ten może podlegać korekcie wydawniczej.

6. W październiku 1992 r. skarżąca zwróciła się do prokuratury o wszczęcie postępowania karnego przeciwko lekarzom i szpitalowi. W dniu 15 lutego 1996 r. postępowanie zostało ostatecznie umorzone.
7. 29 kwietnia 1993 r. skarżąca złożyła w Sądzie Wojewódzkim w Warszawie pozew o odszkodowanie przeciwko szpitalowi. Podniosła, że stała się ofiarą błędu lekarskiego, w wyniku którego została pozbawiona możliwości urodzenia kolejnych dzieci i który spowodował ogromne cierpienie psychiczne. Zażądała odszkodowania w wysokości 50.000 złotych.
8. 4 maja 1993 r. Sąd Wojewódzki w Warszawie zwolnił skarżącą od kosztów sądowych.
9. 5 lipca 1994 r. sąd przeprowadził pierwszą rozprawę, na której skarżąca została przesłuchana. Sąd zażądał od prokuratury dostarczenia akt dotyczących sprawy karnej przeciwko lekarzom.
10. 25 stycznia 1995 r. sąd zawiesił postępowanie z uwagi na odmowę prokuratury przedstawienia akt sprawy karnej w czasie trwania postępowania karnego.
11. 21 czerwca 1996 r. sąd podjął postępowanie cywilne.
12. 23 sierpnia 1996 r. odbyła się rozprawa przed sądem, która musiała zostać odroczona ze względu na nieobecność przedstawiciela pozwanego.
13. 27 listopada 1996 r., 15 stycznia i 12 lutego 1997 r. sąd przeprowadził rozprawy, podczas których przesłuchał świadków.
14. 2 kwietnia 1997 r. sąd, na posiedzeniu niejawnym, zarządził sporządzenie opinii biegłego. Opinia została sporządzona 17 lipca 1997 r.
15. Na rozprawie, która odbyła się 26 września 1997 r., sąd przesłuchał biegłego.
16. 21 października 1997 r. skarżąca zwróciła się do sądu o dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii biegłego.
17. W lutym 1998 r. skarżąca zwolniła swojego adwokata, gdyż nie była w stanie dłużej ponosić kosztów. Wygląda na to, że wnioskuje o ustanowienie dla niej adwokata z urzędu, ale jej wniosek nie został rozpatrzony.
18. 13 marca 1998 r. sąd na posiedzeniu niejawnym dopuścił wniosek skarżącej o zarządzenie drugiej opinii biegłego. Następnie skarżąca poinformowała sąd, że życzy sobie konfrontacji biegłych.
19. 15 lipca 1998 r. sąd, na posiedzeniu niejawnym, oddalił wniosek skarżącej o zwolnienie jej z kosztów sporządzenia opinii biegłego.
20. Skarżąca otrzymała opinię biegłego 30 września 1998 r. i ponownie zwróciła się do sądu o przesłuchanie biegłych.
21. W maju 1999 r. sąd poprosił skarżącą o wskazanie pozwanego, gdyż po reformie administracyjnej wojewoda mazowiecki stał się organem właściwym do reprezentowania Skarbu Państwa. Skarżąca wykonała to zarządzenie. Zwróciła się również do sądu o dopozwanie lekarza, który przeprowadził operację, jednak 8 grudnia 1999 r. sąd oddalił jej wniosek.
22. W okresie pomiędzy 27 września 1997 r. a 6 lutego 2000 r. nie odbyła się żadna rozprawa.
23. 7 lutego 2000 r. odbyła się rozprawa. Skarżąca została poinformowana, że sąd zgubił jej wniosek o przesłuchanie biegłych oraz jej pytania do nich. Nowy termin konfrontacji przed Sądem Okręgowym w Krakowie został wyznaczony na 29 czerwca 2000 r.
24. Skarżąca udała się do Krakowa w celu wzięcia udziału w rozprawie wyznaczonej na 29 czerwca 2000 r., została ona jednak odroczona z uwagi na brak prawidłowego zawiadomienia biegłego.
25. 19 października i 16 listopada 2000 r. biegli zostali przesłuchani przed Sądem Rejonowym w Krakowie. Skarżąca, która nie mogła uczestniczyć w rozprawie, przedłożyła swe pytania na piśmie.
26. 8 stycznia 2001 r. odbyła się ostatnia rozprawa przed sądem I instancji.
27. 5 lutego 2001 r. Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok. Nie dopatrzyl się zaniedbań ze strony lekarzy. Tym niemniej zasądził na rzecz skarżącej 10.000 złotych jako odszkodowanie za cierpienie.
28. W kwietniu 2001 r. skarżąca wniosła apelację od tego wyroku.
29. 28 lutego 2002 r. apelacja skarżącej została odrzucona przez Sąd Apelacyjny w Warszawie jako wniesiona po terminie. Skarżąca wniosła zażalenie i 20 maja 2002 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, na posiedzeniu niejawnym, częściowo zwolnił ją od kosztów sądowych należnych w postępowaniu apelacyjnym.
30. 11 października 2002 r. Sąd Najwyższy oddalił zażalenie skarżącej na postanowienie Sądu Apelacyjnego z 28 lutego 2002 r.

PRAWO

I. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 6 § 1 KONWENCJI

31. Skarżąca skarżyła się, że długość postępowania w jej sprawie przekroczyła rozsądny termin w rozumieniu artykułu 6 § 1 Konwencji, który we właściwej części stwierdza:

„Każdy ma prawo do ... rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez ... sąd ... przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym ...”.

32. Rząd zakwestionował tę opinię.

33. Okres podlegający rozpatrzeniu rozpoczął się 1 maja 1993 r., kiedy weszła w życie deklaracja Polski uznająca prawo do skargi indywidualnej, a zakończył się 11 października 2002 r. Trwał zatem dziewięć lat, pięć miesięcy i dziesięć dni.

A. Dopuszczalność

34. Trybunał zauważył, że skarga nie jest w sposób oczywisty nieuzasadniona w rozumieniu artykułu 35 § 3 Konwencji. Odnotowuje ponadto, że nie jest ona niedopuszczalna z żadnych innych przyczyn. W konsekwencji skargę należy uznać za dopuszczalną.

B. Przedmiot sprawy

1. Oświadczenia stron

35. Rząd podniósł, że sprawa była skomplikowana, co zmusiło sąd krajowy do odwołania się do kilku opinii biegłych.

36. Odnosnie działania skarżącej Rząd zgodził się, iż nie przyczyniła się ona do długości postępowania. Jednakże, w opinii Rządu, roszczenie skarżącej zostało już zaspokojone przez sądy krajowe, gdyż sąd I instancji przyznał jej odszkodowanie.

37. Odnosząc się do postępowania organów krajowych, Rząd zgodził się, że pomiędzy wrześniem 1997 r. a lutym 2000 r. miał miejsce okres „małej aktywności” ze strony sądu rozpoznającego sprawę. Pomimo to, w opinii Rządu, sądy krajowe wykazały należytą staranność w prowadzeniu sprawy i wykazały pozytywną postawę wobec skarżącej, zwalniając ją od kosztów sądowych oraz uwzględniając jej wnioski o sporządzenie opinii biegłych.

38. Skarżąca nie zgodziła się z twierdzeniami Rządu. W szczególności utrzymywała ona, że ze względu na przedmiot postępowania sprawa miała dla niej wielkie znaczenie.

2. Ocena Trybunału

39. Trybunał przypomina, że rozsądna długość postępowania musi być oceniana w świetle okoliczności danej sprawy oraz z uwzględnieniem kryteriów wypracowanych w orzecznictwie Trybunału, w szczególności stopnia zawiłości sprawy, postępowania skarżącego oraz właściwych władz, a także wagi postępowania dla skarżącego (zobacz między innymi wyrok w sprawie *Frydlender przeciwko Francji* [GC], nr 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII, oraz *Humen przeciwko Polsce* [GC], nr 26614/95 § 60, 15 października 1999 r.).

40. Trybunał uznaje, że sprawa była do pewnego stopnia skomplikowana, jako że wymagała przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych. Jednakże zawiłość sprawy nie uzasadnia całkowitej długości rozpatrywania sprawy.

41. Trybunał odnotowuje ponadto, iż bezsporną kwestią jest, że skarżąca nie przyczyniła się do przedłużenia postępowania.

42. W opinii Trybunału działanie Sądu Wojewódzkiego w Warszawie, który rozpatrywał sprawę przez prawie osiem lat, przyczyniło się do przedłużenia postępowania. Sąd I instancji odpowiada ponadto za znaczący okres bezczynności trwający dwa lata i pięć miesięcy (zobacz wyżej paragraf 22). Jakkolwiek sąd dokonał pewnych czynności w tym czasie, takich jak zarządzenie sporządzenia opinii biegłych, nie wyjaśnia to jednak tak długiej przerwy pomiędzy rozprawami.

Tym samym doszło do naruszenia artykułu 6 § 1 Konwencji.

(b) od upływu wyżej wymienionych trzech miesięcy do dnia uregulowania należności zwykłe odsetki będą płacone od powyższej kwoty po kursie równym marginalnej stawce kredytowej Europejskiego Banku Centralnego z okresu zwłoki plus trzy punkty procentowe;

4. *Oddala* pozostałą część żądania skarżącej dotyczącego słusznego zadośćuczynienia.

Sporządzono w języku angielskim i obwieszczono pisemnie 14 października 2003 r., zgodnie z artykułem 77 § 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Michael O'BOYLE
Kancierz Sekcji

Nicolas BRATZA
Przewodniczący